



Datum 2023-03-25

Dnr: 512-1338-2023

Ändringshistorik

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2023-02-20	1	Maria Noro-Larsson	Upprättad
2023-03-25	1	Maria Noro-Larsson	Fastställd

Restaureringsplan för Natura 2000-området Bösen (SE0720471) inom projektet LIFE RestoRED

LIFE19 NAT/SE000172

Summary

This document provides a brief overview of the measures that will take place in the LIFE RestoRED project at the Natura 2000 site Bösen (SE0720471). Location of different actions can be seen in the maps in the end of this document.

Om projektet

Projektet LIFE RestoRED arbetar med att restaurera skötselkrävande naturtyper, mestadels betesmarker och slåtterängar. Arbetet utförs inom Natura 2000-områden under åren 2021 till 2027. Naturtyperna som restaureras finns med på den rödlista för naturtyper som EU tagit fram. Arbetet som omfattas av den här restaureringsplanen utförs av Länsstyrelsen i Jämtlands län. Läs mer om projektet på webbplatsen <https://www.liferestored.se/>.

Uppgifter om området

Natura 2000-område: Bösen (SE0720471)

Län: Jämtlands län

Kommun: Berg

Kontaktperson på Länsstyrelsen: Bodil Carlsson

Koordinater för restaureringsområde: 464257 E, 6938000 N (SWEREF99 TM)

Viktiga kontaktpersoner i Natura 2000-området:

Lars Back, områdesförvaltare

Beskrivning av objektet

Bösen är ett litet Natura 2000-område beläget i Bergs kommun, cirka 9 kilometer sydväst om Åsarna längs väg 316. Bösen utgörs till största delen av en fuktig till blöt rikkärsmiljö (naturtypskod 7230) i en avlång skogsglänta. I rikkärret finns det en källmiljö. Skog omger rikkärret i syd, väst och norr. Väster om rikkärret börjar marken slutta brant uppåt i en lång sluttning till ett berg vilket gör att det finns ett högt tryck av grundvatten. Mot öster angränsas området av en väg med endast en smal ridå av träd och buskar mellan rikkärret och vägen.

Området har tidigare hävdats och vid jämförelse med flygfoton från 1960-talet syns en tydlig igenväxning som på sikt hotar områdets naturvärden. Området har främst pekats ut för förekomsten av violett guldvinge (*Lycaena helle*) vilken är beroende av närvaron av örten ormröt (*Bistorta vivipara*) som värdväxt.

Syfte och mål med åtgärderna i projektet

I det här området ska naturtypen rikkärr (7230) ges en stärkt ekologisk status genom röjning av igenväxningsvegetation och införande av myrslåtter.

Vid slutet av projektet ska rikkärret om totalt cirka 0,7 hektar ha öppnats upp och framtida skötsel av området vara ordnad genom återkommande slåtter.

Allmänheten och sakägare ska ha fått kunskap om projektet genom skyltning.

Tabell 1. Naturtyp som omfattas av projektåtgärder

Naturtypskod	Natura 2000- naturtyp (namn)	Areal (ha)
7230	Rikkärr	0,7

Åtgärder som är aktuella i Natura 2000-området Bösen

Tabell 2. Planerad omfattning

Action	Namn	Längd (m)	Area (ha)	Antal
A2.1	Framtagande av restaureringsplan			1
C1.1	Röjning och avverkning		0,9	
C1.3	Restaureringsslåtter		0,5	
C4	Artskötsel/skapa biotop		0,9	
D1	Fotodokumentation			1
D2.1	Uppföljning av naturtyper			1
D2.5.2	Florauppföljning rikkärr			1
D5.2	Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare		0,9	
D5.3	Planering och utvärdering av skapande av död ved	123		1
E1.1	Obligatorisk projektskylt			1
E1.2	Temaskylt, död ved			1

Beskrivning av åtgärderna

Action A2:1 Restaureringsplan

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2023-03-31

Genomförs: Ska vara klar senast 2023-03-31

Beskrivning: Framtagande av en restaureringsplan för åtgärderna inom projektet LIFE Resto-RED.

Action C1.1 Röjning och avverkning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023-02-01 till 2024-11-01

Beskrivning: Röjningsåtgärder, inklusive eventuell motormanuell röjning av enstaka större träd, tuvfräsning och stubbfräsning. Framför allt på ytan som sedan ska slås. Viss utglesning i skogen väster om området och vid vägen kan träd komma att tas ner för att öka ljusinsläppet till rikkärrret. Buskar ska kraftigt reduceras särskilt i norra delen där det är mest igenvuxet. Åtgärderna måste genomföras med försiktighet och hänsyn till den känsliga våtmarken. Det är inte rekommenderat att använda terrängfordon inom rikkärrsområdet. Uttag av röjningsavfall bör ske med häst, vansch eller på kälad mark alternativt släpas ut ur området för hand. I samband med röjning och avverkning kan åtgärder för D5:2 och D5:3 genomföras.

Action C1.3 Restaureringsslåtter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2027-08-31

Genomförs: 2023-06-01 till 2025-10-30

Beskrivning: Restaurerande slåtter, inklusive eventuell tuvfräsning, genomförs under projektet årligen från mitten av juni till mitten av september. Slåttern bör ske sent på säsongen men innan högrörter hinner sätta frö. Slåtter förhindrar föryngringen av sly under restaureringsåren. Efterhand bör slåttern minska ner till att förekomma vartannat eller vart tredje år från slutet av juli till slutet av augusti.

Action C4. Artskötsel/skapa biotop

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023-03-31 till 2024-12-31

Beskrivning: Inom projektet har receptsamlingar för riktade åtgärder mot pollinatörer och gynnande av död ved tagits fram. Det finns även en budgetpost för eventuellt inköp av ma-

terial för detta. För åtgärder rörande att gynna polinatörer D5:2 och död ved D5:3 har de framtagna receptsamlingarna använts vid planeringen och kommer fortsatt att beaktas vid arbete i fält.

Action D1. Fotopunkter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2021-03-01 till 2026-12-31

Beskrivning:

För att dokumentera effekten av restaureringsåtgärderna kommer foton att tas på strategiska platser före restaureringsåtgärder och efter genomförda åtgärder. Fotopunkterna finns utmärkta på karta nedan.

Fotodokumentation sker också under genomförandet av projektet och publiceras som en enkel rapport på projektets webbplats <https://www.liferestored.se/>.

Action D2.1 Utvärdering av bevarandestatus för naturtyper

Möjlig tidsperiod: 2026-03-01 till 2027-02-28

Genomförs: Innan 2026-12-30

Beskrivning:

Efter genomförd restaurering ska en bedömning göras om statusen för de naturtyper som restaurerats har förbättrats. Bedömningen sker genom observationer på plats och kan genomföras av den som ansvarat för restaureringen, eller en särskild inventerare. Data från genomförda inventeringar av arter och naturtyper används också som underlag för bedömningen. Bedömningen kommer slutligen att registreras i Naturvårdsverkets databas NNK.

Action D2. 5.2 Florauppföljning rikkärr

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-08-31

Genomförs: 2022-05-01 till 2026-12-31

Beskrivning:

Åtgärden avser två investeringstillfällen och det som inventeras är bland annat mossor, kärlväxter, gräshöjd och trädtäckning. Ett inventeringstillfälle utförs innan restaureringsåtgärderna påbörjas och genomfördes sommaren 2022. En uppföljande inventering utförs efter att restaurerande åtgärder har genomförts.

För uppföljning av flora i rikkärr används "Manual för uppföljning av myrar i skyddade områden som finns publicerad på Naturvårdsverkets webbplats.

Resultaten kommer publiceras på projektets <https://www.liferestored.se/> och Länsstyrelsens webbplats.

Action D5.2 Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs:

I samband med restaureringsåtgärder kommer särskild hänsyn tas till pollinerarnas framtida miljö. Särskild hänsyn för blommande buskar och träd såsom inom släktet salix, en viktig nektarkälla för humlor tidigt på våren, samt enbuskar kommer att tas vid röjnings och avverkningarbetet. Buskar och träd som ska sparas märks ut i fält innan röjningsåtgärderna sätter i gång. Åtgärden med att spara dessa buskar och träd kommer ske över hela ytan. För planeringen av pollinerarnas miljö har projektets receptsamling för möjliga åtgärder använts och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats <https://www.liferestored.se/>.

Action D5.3 Planering och utvärdering av skapande av död ved

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023-03-31 till 2024-12-31

Beskrivning:

I samband med avverkning av träd inom action C.1 kommer död ved att skapas. I sluttningen mot väster kommer det i brynzonen sparas död ved, eller skapas död ved genom att lägga ut stockar, ringbarka träd eller liknande. Detta kommer ske vid lämpliga platser längst en sträcka på drygt 123 meter. Det kommer också läggas en faunadepå med stockar eller sättas upp stockar mot levande träd i en dunge vid vägen. Åtgärderna finns utmärkta på kartor nedan.

För planeringen av vilken död ved som ska skapas har projektets checklista använts och efter genomförd avverkning kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Action E1.1 Obligatorisk projektskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: Innan 2023-07-01

Beskrivning:

En skylt som beskriver projektet LIFE RestoREDs arbete kommer att sättas upp. Placeringen av skylten finns utmärkt på karta nedan.

Action E1.2 Temaskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023-03-01 till 2024-12-31

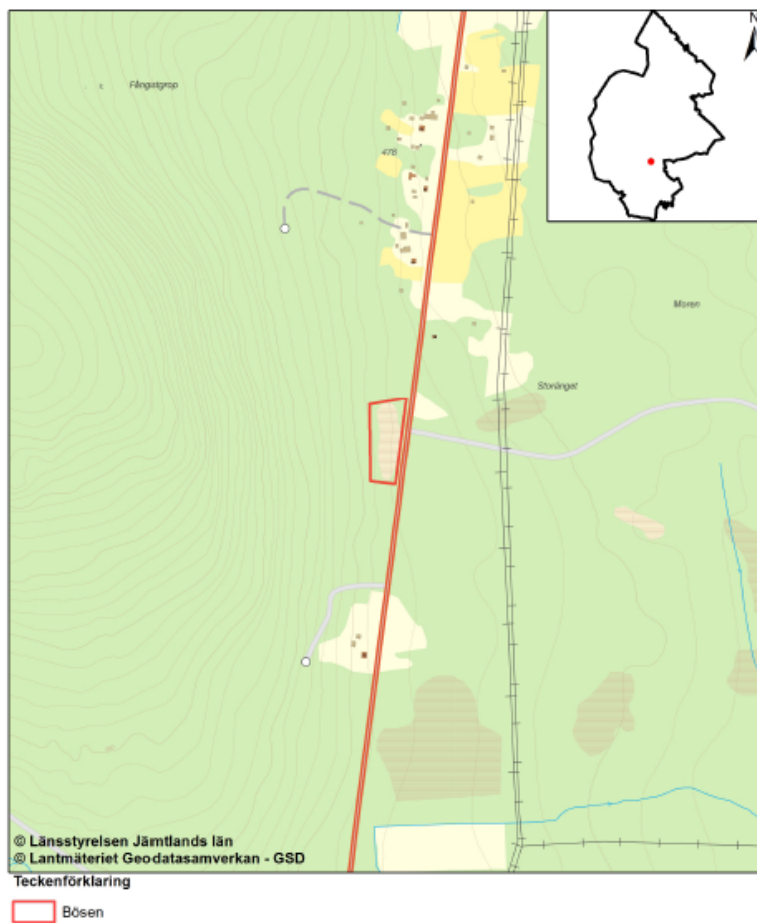
Beskrivning:

En skylt som beskriver projektet vikten av död ved kommer att sättas upp.

Kartor

Bild 1 Översiktskarta, Natura 2000-området Bösen (SE0720471)

Overview of the Natura 2000 site Bösen (SE0720471)



© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

Bild 2 Detaljkarta över åtgärder som genomförs i projektet.
Detailed map for measures in the project.



- NV VicNatur Riksintresse Natura 2000 Habitatdirektivet (SCI)
- ▲ A2 - Restaureringsplan
- ◆ D5.3 - Uppföljning av död ved (checklistan)
- i E1.1 - Obligatorisk projektskyt
- D5.3 - Uppföljning av död ved (checklistan)
- C1.1 - Røjning
- C1.3 - Restaureringslåtter
- D2.5.2 - Florauppföljning rikkärr
- D5.2 - Uppföljning åtgärder för pollinere (receptsamlingen)
- 📷 Ist_Irr_foto

0 40Meters



LIFE-programmet

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och repre-

senterar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt.

Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats: <https://ec.europa.eu/easme/en/life>